

Årsmelding 2021

Grunnsyn

Ethvert menneske har en iboende kraft.

Denne kraften kan overvinne selv store problemer.

I kriser trenger mennesker noen ganger hjelp til å finne frem til kraften i seg selv, eller ganske enkelt ro og omsorg for at den skal få vokse. Hvite Ørn Norge anerkjenner at mennesker i psykiske kriser har forskjellige behov og ønsker om hvordan deres behandling skal foregå, og vil bidra til at deres krav om forskjellige behandlingstilnærminger respekteres. Gjennom likepersonarbeid vil vi gi inspirasjon, motivasjon og verktøy til vekst.

Hvite Ørn Norge

Org.nr.: 993 278 319

Årsmelding for Hvite Ørn Norge 2021

Leder

Hvite Ørn har kommet igjennom sitt trettende år siden stiftelsen i 2008, jeg synes vi har stagnert litt og jeg har tenkt en del på hvordan det har seg. For min del har jeg sittet litt fast i oppgaver som ikke passer så godt for en idealist, man starter jo ikke en interesseorganisasjon for at man liker å drive med administrasjon, man starter fordi man ønsker å få til forbedringer og bidra til at det blir en positiv forskjell. Vi i styret har på de siste styresamlingene jobbet fremtidsrettet med strategi og visjon. Vi har sammen sørget for at organisasjonen står i en transformasjon og skal få til mer av det vi er til for i tiden som kommer. Dette viser seg at gjennom våre kurs i recovery med gjensidig selvutvikling bygger opp et solid recovery-nettverk, noe dem som har deltatt har satt stor pris på. Vi tenker oss at vi skal få etablere flere egenerfaringsstyrte tiltak og krisesentre for medlemmer i livs- og eksistensielle kriser. Jeg har brukt naturen svært mye under tiden hvor samfunnet har vært stengt ned, det har gitt meg nok en påminnelse om hvor god naturen er for recovery og indre harmoni. Vi har også vært så heldige å kunne ta med mange av medlemmene i Hvite Ørn på tur i villmarken.

Takk til alle som har bidratt med kapital og alle som har deltatt på våre tilbud.

Sammer er vi sterke!

Med beste hilsen

Jan-Magne Tordenhjerte Sørensen

Organisasjonen

Styremøter

Det ble avholdt tre styremøter i 2021:

04. mai, 2. september og 29. oktober

Styret

Styret har i 2021 bestått av følgende:

Styreleder: Jan–Magne Tordenhjerte Sørensen (JMS), Sarpsborg

Nestleder: Jón Ágúst Einisson (JAE), Arneberg

Kasserer: Anders Wingren (AW), Halden

Styremedlem: Karin Bay (KB), Hvalstad

Styremedlem: Stine Moen (SM), Nesodden

Styremedlem: Tore Wie Bøe (TB), Bergen

Styremedlem: Ellinor Halle (EH), Oslo

1. Vara: Victoria Azucena Pizarro, Oslo (VP)

2. Vara: Charlotte Vaagen (CV), Oslo (Ny)

Zenjoakim Årnes har stått som vara inntil Charlotte Vaagen fra Oslo ble valgt inn og overtok som vara til styret på årsmøtet 25.11.2021

Medlemmer

Hvite Ørn Norge hadde pr. 31.12.21, 382 medlemmer som har betalt årskontingenten.

Utbredelse

Foreningen har medlemmer i alle landets fylker. Hvite Ørn Norge har to fylkesavdelinger med hvert sitt organisasjonsnummer og styre, Hvite Ørn Østfold (HØØ) og Hvite Ørn Oslo og Akershus (HØOA). Lokallagene fører eget regnskap og skriver egne årsmeldinger. Disse har ansvar for brukermedvirkning og likemannsaktiviteter i sine fylker i samarbeid med HØN, og har fått tildelt midler etter behov fra hovedorganisasjonen.

Medlemskap i paraplyorganisasjoner

Hvite Ørn har medlemskap følgende i paraplyorganisasjoner: Rådet for Psykisk Helse, Frivillighet Norge og Studieforbundet Funkis.

Daglig ledelse

Jan-Magne Tordenhjerte Sørensen (JMS), har fungert som daglig leder i tillegg til vervet som styreleder. Han har hatt en lønnet stilling på 70 % i 2021. Hans arbeidsoppgaver i stillingen har bestått av, ledelse med beslutningstaking og nødvendig koordinering, godkjenning av bilag til utbetaling, kommunikasjon med Orgservice AS, innkalling og ledelse av styremøter, webpublisering, økonomistyring, etterspørre og avtale med foredragsholdere, svare på påmeldinger og tilrettelegging av temakveldene samt håndtere andre forespørslar. Videre har han representert HØN i ulike arenaer i Helsevesenet, skrevet høringsvar og deltatt i brukerråd og i arbeidsgrupper. JMS har vært Hvite Ørns representant i Fellesaksjonen, BrukeROP og arbeidsgrupper i Helsedirektoratet. Videre har JMS vært talsmann ute i feltet og i media, skrevet debattinnlegg, Høringsvar og bistått som brukerrepresentanter og lokallagene. I 2021 har JMS arbeidet noe med andre utgaven av recoveryveilederen for psykose og jobbet med kursene Recovery gjennom gjensidig selvutvikling.

Tjenester ivaretatt av Orgservice AS

Sentralbord herunder håndtering av post, telefon, e-post, videreruting til aktuelle tillitsvalgte, skanning og arkivhold. Økonomibistand med bilagsføring, regnskapsføring, rapportering, elektronisk refusjonsskjema, avstemming, budsjettering og prognose. Medlemshåndtering inklusive løpende inn- og utmeldinger, kjøring av kontingentkrav, purringer og avstemming, samt søknadsskriving og rådgivning

Brukerrepresentanter

Jan-Magne T. Sørensen (JMS) nasjonalt, Østfold, Helse Sør-Øst RHF, og BrukerROP i Helsedirektoratet.

Jón Ágúst Einisson (JAE)

Stine Moen (SM)

Inger Marie Eidsvik (IME), Helse Midt Norge

Ellinor Halle (EH)

Halvor Torp (HT)

Støttetelefonen

Telefonen har vært betjent av Geir Flatabø og Jan-Magne Tordenhjerte Sørensen.

Ekstern møteaktivitet og konferanser

03.12 Temamøte arrangert av Mad in Norway.

Medlemsaktiviteter arrangert av Hvite Ørn

08-09.01 Recovery-kurs med gjensidig selvutvikling del 2

06-07.02 Recovery-kurs med gjensidig selvutvikling del 3
 13-14.03 Recovery-kurs med gjensidig selvutvikling del 4
 16.06 Inspirasjonstur med recovery i Normarka i Oslo
 19-20.06 Recovery-kurs med gjensidig selvutvikling del 1
 03-04.07 Recovery-kurs med gjensidig selvutvikling del 2
 21,22 og 23.08 Medarrangør: Amaliedagene i Oslo
 24.08 Medarrangør: HELSA FØRST! Er mva på helserettet behandling samfunnsøkonomisk klokt?
 25.08 Tur med en runde fra Frognerseteren til Skjennungstua med bading i Tryvann
 28-29.08 Recovery-kurs med gjensidig selvutvikling del 3
 08.09 Tur fra Sognavann til Store Åklungen med bading og fising.
 01.09 Tur fra Glengshølen til Appelsintoppen i Sarpsborg
 11-12.09 Recovery-kurs med gjensidig selvutvikling del 4
 16.09 Tur til Askedalstangen på Torsnes i Fredrikstad
 24.09 Tur i fra Frogneseteren til Tryvannstua
 29. 09 Tur til Langos Speiderhytte mellom Børte vann og Langen
 02-03.10 Yogakurs i Oslo
 09-10.10 Recovery-kurs med gjensidig selvutvikling del 1
 11.10 Markering av Verdensdagen for psykisk helse: Det Klikka i toppetasjen i Jakob kirken i Oslo
 14-15.10 Tur i Østmarka med overnatting på Husmannsplassen Schouen
 23-24.10 Recovery-kurs med gjensidig selvutvikling del 2
 28-29.10 Arbeidssamling i for styremedlemmer og andre i verv på Solvik i Asker
 06-07.11 Recovery-kurs med gjensidig selvutvikling del 3
 10.11 Kurs: Kreativ utfoldelse gjennom kunst. Mal ditt egen handlenett. Batteriet i Oslo
 11-12.11 Tur med padling av packraft og overnatting i lavvo fra Hunnbotn til Torsneskilen Munketangen
 20-21.11 Recovery-kurs med gjensidig selvutvikling del 4
 25.11 Årsmøtet i Hvite Ørn Norge
 09.12 Julebord på Batteriet i Oslo
 30.12-03.01.22 Skitursamling med overnatting i leilighet på Sjusjøen

Kurs i recovery med gjensidig selvutvikling

Det første kurset i Hvite Ørn startet opp med første del i november 2020 og fortsatte med følgende tre deler vinteren 2021. Kurskonseptet er unikt i sitt slag og utviklet av psykologen Klaus Gormsen. Halvor Torp og Jan-Magne T. Sørensen har videreutviklet kurset og tilpasset begreper og metoder slik at det passer inn i en likepersonsetting der deltakerne jobber i par. Metodene bygger på anerkjent kunnskap innen psykologi og helsefremmede strategier, og erfaringen så langt viser at metoden egner seg for personer med psykiske utfordringer som har interesse for og tro på at selvutvikling kan bidra i retning av økt livskvalitet og livsmestring. Sentrale elementer i metoden er å lære å ta eierskap til egen helse og ta utgangspunkt i egne ressurser for å komme seg videre. Det er ikke et mål at deltakerne skal komme tilbake til den mentale tilstand de var i før de opplevde de psykiske utfordringene, men heller at deltakerne få nye innsikter ved å hente lærdom fra sine egne og andre deltageres erfaringer, og utvikle seg gjennom og forbi de vanskene de har opplevd.

De mest sentrale temaene i kurset er

- Selvutforskning
- Bearbeidelse av indre konflikter
- Erfaringsutveksling
- Praktiske øvelser

Gjennom kursserien vil deltakerne sammen lære å assistere hverandre med å bearbeide indre konflikter, begrensede tankemønstre og følelsesmessige utfordringer. Kurset er basert på metoder der man jobber sammen om erfaringsutveksling og selvhjelp. Kurset gir innføring i nødvendig teori, men vektlegger praktiske øvelser. En praktisk øvelse vi bruker mye tid på er introspeksjon. Deltakerne deles inn i par og bytter på å ha

rollene som assistent og forsker. Personen i assistentrollen trenes for å tilrettelegge forskerens introspeksjon, med radikal aksept og anerkjennelse av tanker, følelser og opplevelser. Metoden oppmuntrer til å finne egne svar og løsninger på personlige utfordringer.

Her er noen av tilbakemeldingene fra kursdeltakere i 2021.

«Å få uttrykke seg fritt uten å bli stoppet. En romslig, favnende og respektfull metode»

«En fin og verdig måte å vikle seg ut på (utvikle seg) med tilstedeværelse og kontakt som gir selvinnsikt»

«Befriende atmosfære og et godt læringsmiljø. Et veldig interessant konsept med stort potensiale. God struktur på papirer!»

«Metoden er godt pedagogisk oppbygget. Bra diskusjoner og god dialog underveis., Kurset levde opp til mine forventninger».

«Tusen takk for et ut-viklende kurs. Tror kroppen min har prøvd å få utlada dette veldig lenge nå, men aldri blitt helt ferdig med det».

«Jeg tror faktisk dette er den beste selvutviklingsmetoden jeg har prøvd og det beste kurset jeg har vært på. Lurer på hvorfor det ikke er mer kjent/mer brukt? Hvorfor har jeg aldri hørt om det før?»

Det ble gjennomført 11 kursheger i 2021 i samarbeid med lokallagene. Kursdatoene er listet opp under medlemsaktiviteter.

Brukermedvirkning i Helsedirektoratet

JMS har vært Hvite Ørns representant i Helsedirektoratets brukerråd for psykisk helse BrukerROP der det stort sett har vært digitale møter, det har vært arbeidsmøter på 2,5 timer på følgende datoer 20.01, 21.04, 19.05, 16.06, 15.09, 17.11 og heldagsmøter 17.03 og 20.10.

Vi har hatt koronadialogmøter for rus- og psykisk helseorganisasjonene på følgende datoer, 14.01, 11.02, 11.03, 08.04, 06.05, 03.06 og 09.09. JMS har presisert at deltakelse i møtene ikke på noen måte må ses på som støtte til myndighetenes koronatiltak som setter menneskerettigheter til side. JMS har våget å være kritisk og uttrykt i møtene at vi ikke kan se at tiltakene er forholdsmessige, spesielt når vi ser på skadene tiltakene medfører for unges psykiske helse. JMS har også deltatt med brukerinnspill til ekspertgruppe angående livskvalitet, psykisk helse og rusmiddelbruk under pandemien som hadde et møte 23.03.

Likepersonsarbeid

- Hjemmebesøk/på kontoret/på institusjon/møte ute: 29
- Digitale likepersonssamtaler: 53
- Telefonsamtaler og chat: 78 samtaler
- Telefonvakt timer uten samtaler: 20
- Hvite Ørn Norge har 7 godkjente likepersoner
- Dager med fysiske likepersonssamlinger: 37
- Dager med digitale likepersonssamlinger: 1

Media

Styreleder JMS sendte inn et innlegg som svar på debatten som gikk i Bergensavisen, avisen lot ikke innlegget komme ut. Da Bergensavisen etter mye påtrykk fra oss likevel ikke ville publisere innlegget sendte vi en klage til PFU. Vi fikk inn et sterkt og godt gjennomarbeidet debattinnlegg i Dagens Medisin med overskriften «Hvilke fakta skal ligge til grunn», 3. november.

Interessepolitisk arbeid

Hvite Ørn har sendt inn Innspill til Helse- og omsorgskomiteens representantforslag om tiltak mot kvakksalveri, og for en bedre prioritering av helseressurser. Dokument 8:153 S (2019–2020)

Hvite Ørn synes begrepet kvakksalver er et svært uheldig begrep. Dette vitner om at det er fordommer ute og går, fremfor sann kunnskap om alternativ og komplementær behandling. Det finnes useriøse aktører i alle bransjer, og våre medlemmer har fått erfare at det også er mer enn nok av dem i det offentlige helseapparatet.

Mange godkjente medikamenter har nytte for mindre enn 10 prosent av pasientene som mottar behandlingen, og da snakker vi ikke om helbredelse, men symptom lindring. Resultatet av dette er at over 90 % må slite med uvirksom behandling, og resten får bare symptomdemping, uten at de virkelige problemene blir løst.

Generelt bygger behandling av psykiske vansker med psykofarmaka på en hypotese om at hjernen har en kjemisk ubalanse. Denne angivelige kjemiske ubalanse har aldri kunnet la seg bevise av vitenskapelig metoder eller andre målemetoder. Sånn sett bør jo også dette bli betegnet som kvakksalveri, og lukes ut av det offentlige helsetilbudet.

Hele høringsvaret er på fire side og kan leses i sin helhet på vår webside.

Innspill til Helse- og omsorgskomiteen om å evaluere endringen i psykisk helsevernlov fra 2017

Her er konklusjonen fra høringsvarets siste side. Å gi økte bevilgninger til å utøve mer tvang på befolkningen vil virke mot sin hensikt. Hvite Ørn har påpekt dette både i tidligere høringsuttalelser, i Aftenposten, Nettavisen og andre medier i løpet av 2019 og 2020.

Vi vil også minne om at Norge har drevet ulovlig tvangsmedisinering siden 1981, da loven krever overveiende sannsynlighet for bedring, noe tvangsmedisinering med antipsykotiske medikamenter ikke kan leve opptil. Overveiende sannsynlighet betyr at mer enn halvparten skal få bedring. Tidligere granskning gjort av både Paulsrud utvalgets NUO 2019: 3 og Østenstadutvalgets NUO 2019:14 påpeker at det ikke er flere enn 10-20% som oppnår bedring. Systematisk oversikt på langtidsbehandling med antipsykotika hos personer med schizofrenispektrumlidelser (en rapport levert av FHI i 2018) sier også at det ikke finnes evidens for at behandlingen har ønsket effekt.

I stedet for å kreve enda mer traumatiserende tvangsbehandling, ved å reversere de endringer som ble gjort gjeldende fra 01.09.17, bør de folkevalgte, juristene og journalistene heller fokusere på at helsevesenet må drive omsorg og helbredelse på en slik måte at folk får grunn til å oppsøke tilbudet frivillig. Sånn sett burde representantforslaget fra de folkevalgte heller hatt fokus på at mennesker som lider ikke får den omsorgen og hjelpen til tilfriskning de har krav på, fordi psykisk helsevern i Norge stort sett har fokus på å medisinerer bort symptomene, fremfor å gi en terapeutisk behandling som forløser underliggende traumer, bearbeider eksistensielle kriser og reduserer andre belastninger som bidrar til pasientenes lidelser.

Det er heller ikke en selvfølge at leger og psykiatere fortsetter å ha behandlingsansvaret innen psykiatrien, når Legeforeningen ved Rådet for Legeetikk verken har kompetanse, mandat eller kapasitet til å sikre at den faglige utøvelsen av legeyrket innenfor psykisk helsevern holder en akseptabel faglig og legeetisk standard, slik det fremgår i rådets svar datert 17-09-2020. Vi foreslår derfor at ansvaret overføres til et tverrfaglig utvalg som har innsikt i eksistensielle kriser og god kunnskap om recovery-orienterte metoder.

Innspillet er på fire side og kan leses i sin helhet på vår webside.

Den 12 januar 2021 etterlyste Hvite Ørn svar på vår klage datert 3. mai 2020. Da fikk vi tilsendt svaret av 17.09-2020 tilsendt på e-post. Vi må anta at brevet har kommet bort i posten, siden vi ikke har mottatt dette tidligere.

Siden veldig mange opplever behandlingen som foregår i offentlige sykehus i Norge som svært krenkende og uetisk, så vi oss nødt til å sende en offisiell klage til Rådet for legeetikk i 2020. Vi opplever at den norske psykiatrien, representert ved psykiatere og leger, igjennom lang tid har brutt med flere av paragrafene som er skissert i de etiske regler for leger, som ble vedtatt av Legeforeningens styre i 1961, med endring sist i 2015.

Svaret i fra Legeforeningen lyder som følger:

«Rådet for legeetikk erkjenner at det foregår en heftig og til dels polarisert debatt rundt bruken av legemidler innen psykiatrien. Hva som er riktig og galt i denne debatt ligger utenfor Rådets mandat å ta stilling til. Rådet vil peke på at etiske regler for leger binder alle leger, også psykiatere. Det er Rådets holdning at de som utformer det psykiatriske behandlingstilbudet, både på overordnet nivå og for den enkelte psykiaters del, bør sette seg inn i Etiske regler for leger, og reflektere over om praksis lever opp til de idealene profesjonsetikken setter opp. Rådet for legeetikk har imidlertid verken kompetanse, mandat eller kapasitet til å gjøre en generell vurdering av om norsk psykiatri lever opp til standarden i de Etiske regler for leger. Rådet oppfordrer deltakerne i debatten til å fortsette dialogen, og vil igjen framheve Etiske regler for leger som et sett av idealer som både behandlere og pasienter bør ha interesse av at blir respektert.»

Hvite Ørn svarer følgende på dette i brev av 29.01.2021 til Legeforeningens råd for legeetikk:

«Vi viser til deres brev av 17.09-2020 med utskrift fra protokoll fra Rådets møte den 28.08-2020 hvor vår klage datert 03.05-2020 ble behandlet. Når vi ikke har gitt tilbakemelding tidligere, skyldes det at Orgservice AS som tar imot Hvite Ørns post og fører postjournal, ikke har mottatt deres brev av 17.09-2020. Vi må anta at det har kommet bort i posten. Når vi etterlyste behandlingen av vår klage den 12.01-2021, var det en velvillig medarbeider som oversendte brevet på e-post. Vi verdsetter å ha fått et svar på vår klage som fremstår både som ærlig og uten reservasjoner. Det var svært viktig å få det stadfestet en gang for alle at den Norske Legeforening ved Rådet for Legeetikk hverken har «kompetanse, mandat eller kapasitet til å gjøre en generell vurdering av om norsk psykiatri lever opp til standarden i de Etiske regler for leger». Den konklusjonen som Rådet for Legeetikk her presenterer understreker at det i første rekke er offentlige tilsynsmyndigheter, folkevalgte og domstoler som må ta ansvaret for å rydde opp i ulovlige og uetiske tilstandene innen norsk psykiatri som er spesifisert i vår klage til dere. Rådets konklusjon aktualiserer også diskusjonen om hvordan behandlingsansvaret innen psykiatrien bør forvaltes i fremtiden, herunder hvilke yrkesgrupper som bør kunne forvalte et behandlingsansvar innen psykiatrien. Man må i denne sammenheng også diskutere hvilke krav om faglig kompetanse og etisk standard det er nødvendig å stille til de aktuelle yrkesgrupper og yrkesutøvere som forvalter et behandlingsansvar innen psykiatrien. Vi sørger selvsagt for at de instanser som mottok kopi av vår klage datert 03.05-2020 får tilsendt kopi av Rådets brev av 17.09-2020 med utskrift av møteprotokoll fra behandling av klagen i møtet den 28.08-2020.»

Alle saksdokumentene finnes på vår webside

Høringsinnspill til Justis- og beredskapsdepartementet, der vi fraråder portforbud.

I Hvite Ørn er vi mange som er fortvilet over de negative konsekvenser den allerede omfattende nedstengningen av samfunnet har bidratt til. De mest sårbare av oss er de som lider mest allerede. Å legalisere portforbud vil utelukkende forsterke skadevirkningene. Frihetsberøvende unntakslover er ikke et steg i riktig retning etter vår mening, og styret i Hvite Ørn vil derfor henstille til regjeringen om å trekke sitt forslag tilbake.

Hele innspillet på to sider finnes på vår webside.

Klager inn omfattende brudd på Vær Varsom-plakaten til PFU

Styret for Hvite Ørn Norge har klaget Bergensavisen inn til PFU for brudd på en rekke bestemmelser i Vær Varsom-plakaten, hvor det alvorligste bruddet er på plakaten §1.5, som omhandler pressens oppgave å beskytte enkeltmennesker og grupper mot overgrep eller forsømmelser fra offentlige myndigheter og institusjoner, private foretak eller andre. Deretter kommer brudd på §§ 1.2., 4.14. og 4.15., som omhandler ansvar for at ulike syn kommer til uttrykk og retten til å gi tilsvar for den som blir offentlig angrepet og utsatt for sterke beskyldninger.

Svaret vi fikk var som følger: *Vi bekrefter å ha mottatt dine kommentarer til sekretariatets innstilling i din klagesak. Kommentarene vil bli vedlagt sakens dokumenter.*

Vi vil igjen understreke at ingen sak er avgjort før den er behandlet i Pressens Faglige Utvalg (PFU). Sekretariatet foretar kun innstillinger til utvalget, men hvis PFU slutter seg til sekretariatets innstilling, er saken avgjort. Vi minner om, som opplyst i eposten med sekretariatets innstilling, at partene da ikke vil motta noen ytterligere meldinger fra sekretariatet. Saken anses da som ferdigbehandlet.

Siden har vi ikke hørt noe mer i fra PFU. Hele saken finnes på vår webside.

Høringsvar til høringsnotat om oppfølging av forslagene fra Tvangslovutvalget

Et problem med dagens lovverk er at loven ikke følges. Innen psykiatrien gir dette seg både utslag i at folk utsettes for nedverdiggende behandling, bruk av torturlignende tvangsinnretninger og isolasjon på den ene siden, og manglende bruk av lovhjemler som er myntet på samfunnsvern gjennom mangelfull behandling og hjelp til pasienter som oppleves krevende og farlige, samt en uforsvarlig utskrivingspraksis av krevende og potensielt farlige pasienter. Før man vedtar en ny lov burde årsakene til at eksisterende lovverk ikke følges kartlegges. Denne problemstilling har departementet utelatt.

Hele innspillet på åtte sider finnes på vår webside.

Felles uttalelse til «Høringsnotat om oppfølging av forslagene fra Tvangslovutvalget» fra en sammenslutning av arbeidstaker- og interesseorganisasjoner.

Samarbeid om en felles uttalelse kom til etter initiativ fra Norsk Forbund for Utviklingshemmede ved Jens Petter Gitlesen, som også satt i tvangslovutvalget. Fra Hvite Ørn deltok Stine Moen og Jón Ágúst Einisson. Det ble avholdt tre møter den 07.10, 20.10 (digitalt møte) og den 27.10. Sluttproduktet, en kort og konsis uttalelse som ble ferdig den 03.11 og ble sent til departementet innen fristen som var den 08.11.

Organisasjonene som har tilsluttet seg det felles høringssvaret er: Fellesorganisasjonen, Norsk Forbund for utviklingshemmede, Stopp Diskrimineringen, We Shall Overcome, Samarbeidsforumet av funksjonshemmedes organisasjoner, Uloba, Vernepleierforbundet Delta, Funksjonshemmedes fellesorganisasjon, Landsforbundet for utviklingshemmede og pårørende, Foreningen JAG og JAG Assistanse, Autismeforeningen, Stiftelsen SOR og Hvite Ørn.

Hvite Ørn sendte 16. desember 2021 inn høringsvar til Stortingets helse- og omsorgskomite. Her under er et utdrag i fra høringsvaret. Dokument 8:19 S (2021-2022)

Det råder en stor frustrasjon over at hverken politikere, tilsynsmyndigheter eller andre byråkrater har vært i stand til å sette grenser for ulovligheter og menneskerettsbrudd innen psykiatrien. Det har også vært til stor frustrasjon at i Norge står troen på statlig formynderskap såpass sterkt at Norge som ett av få land i

verden har reservert seg mot sentrale bestemmelser i CRPD (konvensjon for rettigheter til mennesker med nedsatt funksjonsevne) og man har unnlatt å inkorporere denne FN konvensjonen i menneskerettighetsloven. Dette har regjeringen valgt å rette opp i ifølge Hurdalserklæringen, noe som vil få gjennomgripende konsekvenser for tvangspsykiatrien og frata den legitimitet. Innen den norske psykiatrien praktiseres noe som kalles skjerming som består i å utsette pasienter for forskjellige former for isolasjon. Det å sette folk i isolasjon regnes i sin alminnelighet for å være tortur og umenneskelig behandling, men noen land tillater psykiatrien likevel å isolere folk som et nødtiltak i opphetede situasjoner. Norge er det eneste land i verden som anerkjenner denne formen for umenneskelig behandling av folk som sykdomsbehandling, selv om det strider også mot all sunn fornuft å tro at man kan bruke umenneskelig behandling som er egnet til å gjøre friske mennesker syke, til å gjøre syke mennesker friske. Norske lovgivere har med dette satt et slags verdensrekord i naiv tro på offentlig formynderskap og tuktt innen psykiatrien.

Hele høringssvaret på elleve sider kan leses på vår webside.

Prosjekter

Prosjekt medisinfri Recovery-veileder for psykose

Vi hadde planer om å lansere veilederen i 2021. Da det også har vært noe uforutsigbart i 2021 ble det ikke satt opp noen lansering i 2021 likevel. Vi ønsker også å bli ferdig med andre utgaven av veilederen før lansering, noe vi ikke ble ferdige med selv om Halvor Torp og Jan-Magne T. Sørensen har jobbet ganske mange timer med dokumentet. Dessuten har hatt nok å gjøre med Kursene i Recovery. Vi satset derfor heller på å få lansert veilederen i 2022.

Vi har ikke hatt egne prosjektmidler i 2021.

Andre tiltak

The Recovery Channel - langfilm

Jan-Magne T. Sørensen har deltatt i et filmprosjekt. Han var først med i et formøte og senere med og ble filmet tre fulle dager 21,22 og 23. november. Sørensen kommer med egenerfaring og sine betraktninger på psykisk helsevern i opptaket. Filmen handler Randi som arbeider i en nyhetskanal som kun presenterer nyheter om tvang og psykisk helse, men filmen kommenterer også hvordan media er med på å fremstille psykiske lidelser. Når nyhetssendingen kun handler om ett tema, kan vi virkelig gå i dybden! Skuespiller Turid Rlvertz Vatne ble castet som nyhetsanker og Leo Ajkic som reporter.

Fellesaksjonen for medisinfrie behandlingsforløp

Fellesaksjonen ansatte i 2019 en sekretær i 20 % stilling, Ellen Aronsen. Det er inngått en samarbeidsavtale mellom de fem organisasjonene om finansiering av stillingen. WSO står formelt sett som arbeidsgiver og hun har kontor hos WSO. Dette samarbeidet har fortsatt i 2021. Hvite Ørn har betalt ca. 25 % av lønnen til sekretæren.

I løpet av året har det vært flere viktige saker som er blitt fulgt opp av Fellesaksjonen. Blant annet Vegsund DPS. Helse Møre og Romsdal hadde etablert et prøveprosjekt i Ålesund. Våren 2021 skulle prosjektet avsluttes. Fellesaksjonen sendte brev til HOD og Helsedirektoratet for å gi vår støtte til at tilbudet skal opprettholdes. Den medisinfrie avdelingen ved Vegsund DPS har siden blitt et permanent tilbud for medikamentfri behandling i regionen etter at prøveperioden tok slutt.

Fellesaksjonen sendte 28. april brev til Helsedepartementet med krav om en bred og helhetlig gjennomgang av tvangsmedisinering. Vi påpekte manglende oppfølging fra Helsedirektoratet og Statsforvalterne av

Sivilombudets uttalelser om tvangsmedisinering, og manglende prioritering av tvangsmedisinering i det tvangsreducerende arbeidet. Vi fikk svar fra HOD 9. juli.

Fellesaksjonen har også arbeidet grundig med et startdokument for medisinfrie akutt tilbud.

Forespørsel om innsamling/fond for rettshjelp. Det ble diskutert forskjellige måter å organisere dette på og forslaget ble tatt videre til alle sine organisasjoner for videre diskusjon.

Vi har på slutten av året sendt et brev til HOD hvor vi ber om et møte med vår nye Helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol.

Jón Ágúst Einisson og Jan-Magne T. Sørensen har deltatt på møtene i 2021 som var 16.03, 12.04, 28.04, 04.05, 18.06, 27.08, 23.09, 15.10 og 24.11.

Turer i skog og mark

Vi søkte om penger til aktivitetsturer og fikk innvilget 52.000 kr til dette 6 juli. Dette ble delegert til lokallagene å gjennomføre og det ble da gjennomført tre dagsturer og en overnattingstur i avdeling Østfold for grupper. I avdeling Oslo og Akershus har det vært tre dagsturer og to overnattingsturer (3 netter).

Vi har kjøpt inn turutstyr for rundt 50.000 kr, det er telt, hengekøyer, pack craft båter, soveposer, liggeunderlag, ryggsekker, kokeutstyr og fiskeutstyr. Dette ble kjøpt inn av våre frie midler fordi vi ønsker å fortsette med turer i villmarken i årene som kommer. Da vi ikke klarte å rekruttere så mange som vi håpet ble ikke alt utstyret brukt i 2021. Av erfaring vet vi at utsyr er viktig om man skal trives på tur. Godt utstyr er dyrt og mange i vår målgruppe har ikke råd til å kjøpe eget utstyr med god kvalitet, derfor vil vi kunne inkludere langt flere når deltakerne kan låne utstyr av Hvite Ørn.

Jan-Magne T. Sørensen har hatt litt undervisning i båløpftenning, bruk av og oppsett av turutstyr på turene.

I tillegg til gruppene har Sørensen også som likemann hatt med seg enkelt medlemmer på seks dagsturer og to overnattingsturer.

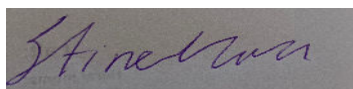
Turtiltaket har vært verdsatt og alle som har deltatt ønsker at Hvite Ørn skal gjøre mer av dette.

Økonomi

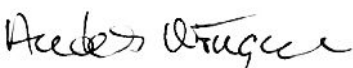
I 2021 har vi hatt en inntekt på 1.577.085 kr i hovedsak tilskudd i fra Helsedirektoratet, Barne- ungdoms- og familiedepartementet og de Regionale Helseforetakene. Det er et overskudd på 69.199 kr i 2021. Det foreligger eget årsregnskap.

Ytre miljø og likestilling

Foreningen forurenser ikke det ytre miljø. Hvite Ørn Norge diskriminerer ikke på grunn av etnisitet, kjønn eller nedsatt funksjonsevne.

Stine Moen, Styremedlem

Anders Wingren, Kasserer

Jón Ágúst Einisson, Nestleder

Tore Wie Bø, Styremedlem

Ellinor Halle

Ellinor Halle, Styremedlem

Karin Bay

Karin Bårdsløkken Bay, Styremedlem

Jan-Magne Sørensen

Jan-Magne Tordenhjerte Sørensen, Leder